

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11
fax (68) 325 37 45
sekretariat.zgora@lw kz.pl www.lw kz.pl

Zielona Góra,

04 -04- 2024

ZN.5142.15.2023 [gmLubr]-3
ZR.5144.37.2023

**Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Jana Chrzyciela w Lubrzy
ul. 3 Maja
66-218 Lubrza**

DECYZJA

Na podstawie art. 91 ust. 4 pkt. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1, art. 7 p.1 i art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c i p. 2 lit. a i lit. d, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840, t.j. ze zm.) oraz § 12 i § 13 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81, t. j.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 t.j. ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Parafię Rzymskokatolicką św. Jana Chrzyciela w Lubrzy,

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia

na prowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku – **kościół filialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w miejscowości Przelazy, gm. Lubrza (dz. nr ewid. 102), wpisanym do rejestru zabytków pod nr L-655/A**, polegających na remoncie ściany szczytowej w konstrukcji szkieletowej wraz ze stolarką okienną i drzwiową oraz **tarczą zegara wieży wpisana do rejestru zabytków pod nr L-B-212** w następującym zakresie:

1. roboty budowlane w zakresie naprawy ściany szczytowej w konstrukcji szkieletowej:
Roboty budowlane należy prowadzić pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, przy czym imię, nazwisko, adres oraz dokumenty potwierdzające posiadane doświadczenie zgodnie z art. 37a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osoby sprawującej nadzór konserwatorski nad inwestycją należy wskazać przed przystąpieniem do realizacji prac.

- oczyszczenie wypraw tynkarskich fachów i konstrukcji szkieletowej,
- usunięcie zniszczonych elementów konstrukcji,
- impregnacja środkami grzybo- i owadobójczymi oraz ogniochronnymi,

- naprawa poprzez uzupełnienie ubytków, flekowanie i rekonstrukcję brakujących elementów,
- scalenie kolorystyczne uzupełnień z kolorem szachulca,
- wzmocnienie historycznych tynków oraz zdegradowanego ceglanego podłoża preparatem na bazie krzemionki,
- podklejenie rozwarstwień i spęcherzeń zaprawą mineralną,
- uzupełnienie ubytków tynku zaprawą wapienno-piaskową.

Należy odtworzyć dekorację w tynku.

2. konserwacja tarczy zegara:

- demontaż,
- usunięcie wtórnych warstw malarskich,
- dezynfekcja i dezynsekcja,
- usunięcie punktów korozji elementów metalowych, zabezpieczenie roztworem taniny i farbą antykorozyjną,
- impregnacja osłabionego drewna roztworem mieszaniny żywic akrylowych,
- naprawa poprzez uzupełnienie ubytków, flekowanie i rekonstrukcję brakujących elementów,
- konsolidacja drewna i warstwy malarskiej,
- uzupełnienie ubytków historycznej warstwy malarskiej.

3. konserwacja stolarki okiennej i drzwiowej:

- demontaż skrzydeł okiennych i drzwiowych,
- rozpoznanie nawarstwień i pierwotnej kolorystyki,
- usunięcie kitowania szklarskiego,
- oczyszczenie oszklenia,
- usunięcie wtórnych warstw malarskich,
- dezynfekcja i dezynsekcja elementów drewnianych,
- zabezpieczenie elementów metalowych roztworem taniny i farbą antykorozyjną,
- impregnacja osłabionego drewna roztworem mieszaniny żywic akrylowych,
- naprawa poprzez uzupełnienie ubytków, flekowanie i rekonstrukcję brakujących elementów,
- uzupełnienie ubytków historycznej warstwy malarskiej,
- ponowny montaż szklenia i rekonstrukcja kitowania szklarskiego.

Termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2028 r.

Zakres i sposób prowadzonych robót budowlanych określa projekt opracowany przez mgr inż. Ewę Burnos w listopadzie 2023 r. oraz program prac badawczych i konserwatorskich opracowany przez mgr Paulinę Celecką w marcu 2024 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 12 i § 13 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r., wydaje się pod warunkiem spełnienia przez Inwestora następującego obowiązku:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu robót i prac konserwatorskich,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- prowadzenia robót budowlanych pod **nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki**, przy czym imię, nazwisko, adres oraz dokumenty potwierdzające posiadane doświadczenie osoby sprawującej nadzór konserwatorski nad inwestycją należy wskazać przed przystąpieniem do realizacji prac,
- kierowania pracami konserwatorskimi, przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prowadzenia prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
  - imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przy zabytku,
  - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,
  - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac albo badań i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków albo ministrowi w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;
- kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby posiadające kwalifikacje o których mowa w art. 37 c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: robotami budowlanymi kieruje albo nadzór inwestorski wykonuje, przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru osoba, która posiada uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz która przez co najmniej 18 miesięcy brała udział w robotach budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury,
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych, a w toku robót budowlanych na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby:
  - imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej robotami przy zabytku albo wykonującej nadzór inwestorski,
  - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37c ustawy,

- oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego,
- dokonania odbioru końcowego wykonanych robót budowlanych oraz prac konserwatorskich przy udziale przedstawiciela Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- podjęcia innych działań określonych w sentencji niniejszej decyzji, które zapobiegną uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

u z a s a d n i e

W związku z wnioskiem złożonym przez Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Jana Chrzciciela w Lubrzy, wszczęte zostało postępowanie administracyjne w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku – kościele filialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Przełazach, gm. Lubrza, polegających na szczytu w konstrukcji szkieletowej wraz ze stolarką okienną i drzwiową oraz tarczą zegara wieży.

Ww. kościół wpisany jest do rejestru zabytków pod nr L-655/A decyzją z dnia 1 lipca 2014 r. Ponadto, tarcza zegarowa będąca elementem zegara wieżowego została wpisana do rejestru zabytków nieruchomych pod nr L-B-212 decyzją z dnia 02.04.2024 r. Ww. zabytki podlegają ochronie prawnej na podstawie art. 6 ust. 1 p. 1 lit c i p. 2 lit. a i lit. d oraz art. 7 p. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej.

Kościół filialny w Przełazach wzniesiono w 1911 roku w miejscu dawnego XV-wiecznego zboru protestanckiego z inicjatywy ówczesnego właściciela Przełaz, hrabiego Wolfganga Fryderyka zu Castell-Rüdenhausen. Autorem projektu był architekt i konserwator zabytków prowincji brandenburskiej Georg Büttner. Po II wojnie światowej kościół zaadoptowano na potrzeby wyznania katolickiego. W dniu 30 czerwca 1994 r. w kościele wybuchł pożar na skutek którego zniszczona została część prezbiterium. W kościele w Przełazach kilkakrotnie przeprowadzono niewielkie prace remontowe. W 1995 r. wymieniono pokrycie dachowe hełmu wieży z dachówki ceramicznej karpiówki na blachę ocynkowaną.

Świątynię wzniesiono w konstrukcji murowanej na rzucie prostokąta z pięcioboczną absydą od strony zachodniej. Po jej północnej i południowej stronie wybudowano zakrystię i kaplicę na planie litery „L”. Po południowej stronie nawy znajduje się podcień w konstrukcji ryglowej z ozdobnie opracowanymi kwaterami. Po południowej stronie przedsionka znajduje się trójkondygnacyjna wieża zamknięta hełmem krytym blachą ocynkowaną. W wieży znajduje się mechanizm zegara, którego drewniana, polichromowana tarcza umieszczona jest po wschodniej stronie kościoła.

Kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Przełazach znajduje się w stanie zachowania uzasadniającym konieczność przeprowadzenia prac naprawczych. Drewniana konstrukcja szczytu z podcieniem posiada uszkodzenia drewna i ślady porażenia mikrobiologicznego oraz uszkodzenia fachów. Na podstawie analizy złożonego wniosku stwierdzono, że planowane prace obejmować będą remont ściany szczytowej poprzez naprawę drewnianej konstrukcji szkieletu oraz zabezpieczenie i uzupełnienie ubytków fachów.

Konserwacji poddana zostanie historyczna stolarka okienna i drzwiowa umieszczona w ścianie szczytowej kościoła oraz tarcza zegara wieżowego. Prace polegać będą głównie na oczyszczeniu, naprawie, uzupełnieniu ubytków oraz zabezpieczeniu.

Po przeanalizowaniu zakresu prac przewidzianego do realizacji w załączonym projekcie uznano, że realizacja zamierzenia jest zgodna ze stanowiskiem konserwatorskim.

Z uwagi na fakt, iż inwestycja dotyczy szczególnie cennego zabytku w sentencji niniejszej decyzji wprowadzono dodatkowe warunki. Do ich wprowadzenia upoważniają wojewódzkiego konserwatora zabytków m.in. § 12 i § 13 wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., określający obowiązek podjęcia działań, które zapobiegną uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, a także zapisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

W związku z powyższym, na podstawie 91 ust. 4 p. 4, art. 89 p. 2, art. 36 ust. 1 p. 1, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 1 lit. c, p. 2 lit. a i lit. d, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego, orzeczono jak w sentencji.

Jednocześnie informuję, że:

1. zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

2. zgodnie z § 13 ust. 1 p. 6 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. r. postępowanie w sprawie wydane pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3. informuję, że pisemne zawiadomienia i dane, o których mowa w § 13 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 czerwca 2017 r., zgodnie z § 21 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku spraw załatwianych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze, **należy kierować: na adres Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze podany w nagłówku niniejszej decyzji lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (e-mail: sekretariat.zgora@lwzk.pl; EPUAP: /WUOZZG/skrytka) bądź faksem (68 325 37 45).**

p o u c z e n i e

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania,

jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
K. Domagalska
mgr Kamila Domagalska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Otrzymuje:

1. Adresat, wraz z 1 egz. proj. budowlanego

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezjalna, Plac Powstańców Wielkopolskich 1, 65-075 Zielona Góra.
a/a (13022)

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł tytułem wydania decyzji na rachunek Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 19.01.2024.r. inspektor ochrony zabytków Zofia Chołuj

STWIERDZAM
PRAWOMOCNOŚĆ DECYZJI
04 -04- 2024

STWIERDZAM
OSTATECZNOŚĆ DECYZJI

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
K. Domagalska
mgr Kamila Domagalska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków